

PIRENEJE

Pireneje są piękne krajobrazowo, zróżnicowane kulturowo i znacznie mniej zagospodarowane niż Alpy.

W zach. części o wilgotnym klimacie mówi się językiem baskijskim, część środkowa jest niedostępna, ośnieżona, a jej mieszkańcy posługują się lokalnym dialektem. Wschodnia część charakteryzuje się suchym klimatem, zamieszкана przez ludność katalońską.

Konwencjonalnych atrakcji turystycznych dostarcza *wybrzeże baskijskie*. Najpiękniejszym kurortem jest St-Jean-de-Luz., Biarritz jest przeceniane. Wśród miasteczek leżących u podnóża gór, warto poświęcić czas na **PAU** i nie można pominąć Lourdes. **Rousillon** w katalońsku-języcznej części posiada też piękne plaże. *Środek* jest całkiem inny: niedostępne krajobrazy, poprzecinane malowniczymi wąwozami, kilka pięknych *romańskich klasztorów*, z których najpiękniejsze wrażenie robią *St-Martin-de-Canigou* i *Serrabonne*.

Pireneje Środkowe

Na wschód od Kraju Basków. Najwyższe szczyty, najbardziej malownicze. Najbardziej na południe wysunięta część podlega ochronie jako fragment **Parku Narodowego Pirenejów Zachodnich** (Parc National des Pyrénées Occidentales). Poza jeziorami, potokami, lasami i szczytami sięgającymi 3000m wysokości, otaczającymi Cauterets, główne atrakcje to *kotły lodowcowe* Lescun, Gavarnie, Troumouse. Liczne ukwiecone łąki pokrywają górskie zbocza. Prawdziwe ośrodki miejskie to Pau, Tarbes oraz Lourdes. W Parku Narodowym Pirenejów Zachodnich występuje pirenejski niedźwiedź brunatny (obecnie ok. 12 sztuk).

PAU

Pau położone nad rzeką Gave du Pau, stało się w 1464 r. stolicą dawnego okręgu *Béarn* i francuskiej części królestwa Navarry w 1512 r. W 1567 r. jego władca Henryk d'Albre, poślubił siostrę króla Francji, Małgorzatę d'Angouleme, opiekunkę artystów. Przekształciła ona miasto w ośrodek sztuki.

Pau miało związki z Anglią, od czasu przybycia Wellingtona i jego armii w 1814r. Przyciągnęli klimatem i jego własnościami leczniczymi, Anglicy tłumnie przyjeżdżali do Pau w całym XIX w.

W latach 50-ych w pobliskim *Lacq* odkryto złoża gazu ziemnego, co dało nowe miejsca pracy i przyniosło zanieczyszczenie środowiska. Znajduje się tu szanowany uniwersytet.

W mieście nie ma szczególnych osobliwości, ale pozwala się cieszyć jego swobodną atmosferą. Warto pospacerować po ulicach poza *boulevard des Pyrénées*, na zach. kraniec miasta, wzdłuż skarpy nad rzeką Gave de Pau, od zamku do kasyna w parku Beaumont, parku w angielskim stylu. W pogodny dzień niezwykle widok z bulwaru - do 100 km, z najwyższymi szczytami Pirenejów, wraz z *Pic du Midi d'Ossau*.

Zamek :

Zwiedzanie apartamentów królewskich tylko w grupach z przewodnikiem. Pozostała z pierwotnego wyglądu wieża, z 1370r. Piękne renesansowe okna na wewnętrznym dziedzińcu. W XIX w. zamek odrestaurowany za króla Ludwika Filipa i Napoleona III. W komnatach po nich jest trochę pięknych tapiserii oraz pamiątek po Henryku IV, tak jak np. skorupa żółwia, służąca mu prawdopodobnie za kołyskę.

Musée Bernadotte - niedaleko zamku, w kierunku półn.-wsch. Tutaj urodził się

człowiek, który służył jako marszałek w armii Napoleona, a potem został królem szwedzkim, przyjmując imię Karola XIV.

Muzeum Sztuk Pięknych - elektyczny zbiór malarzy hiszpańskich, włoskich, holenderskich, francuskich, obrazy El Greca, Rubensa, Degasa.

LOURDES

Położone ok. 30 km na płd. wschód od Pau. Senna osada i fort hrabstwa Bigorre, do 1858 r, kiedy to zmieniło swoje przeznaczenie. W 1858 r. **Bernadetta Soubirous**, 14-letnia córka byłego młynarza, miała pierwsze z 18 objawień Najświętszej Marii Panny, w tak zwanej **Grocie Massabielle** nad rzeką Gave du Pau. Po długich badaniach autorytet kościelny uznał autentyczność objawień i nabożność do Matki Boskiej z Lourdes. Od tego czasu miasteczko rozwinęło się niezwykle i jest dziś jedną z największych atrakcji w tej części Francji, gdzie każdego roku przybywa 4 mln. zwiedzających i pielgrzymów. Wielu odwiedzających przyjeżdża w nadziei uleczenia chorób, na które współczesna medycyna nie zna lekarstwa.

Lourdes posiada więcej hoteli niż którekolwiek miasto we Francji poza Paryżem.

Miasto i pielgrzymki

Pierwsza większa pielgrzymka do Lourdes miała miejsce w 1873 r., a zorganizowana została przez organizację katolicką Assomptionnistes, której celem było przeciwstawienie narastającej fali republikaństwa i racjonalizmu. Wydawali oni wielonakładową gazetę La Croix.

Niemal w każdym sklepiku sprzedaje się przedmioty jak: Bernadatta w różnej postaci i rozmiarach, świece, modele groty, breloczki i inne pamiątki.

Dookoła groty są świątynie:

Cité Réligieuse - zbudowany jako pierwszy

Basilique du Rosaire et de l'Immaculée Conception (1871) - Bazylika Różańcowa i Niepokalanego Poczęcia - kościół dolny w stylu neobizantyjskim, nad nim bazylika neogotycka (1876); organy de Cavallée-Col.

Basilique St-Pie-X (Piusa X) - podziemna, która może pomieścić 20000 ludzi na raz.

Grota Massabielle, cel wszystkich pielgrzymek - występ skalny nad rzeką, z umieszczoną w niej figurą N. M .Panny, wykonana z niebieskiego i białego wosku - gdzie Bernadetta miała objawienia. Z przodu wisi rząd kul, ofiarowanych jako wota, przez tych, którzy uzyskali zdrowie.

Blisko *krany* z wodą cudowną, dalej baseny do zanurzania chorych.

Nad grotą **diorama** (panorama) "Dzień Bernadetty", Marcel'a Carne'a - wyświetlana na 6 ekranach w megawizji.

Esplanada procesji - w pobliżu bazyliki podziemnej Piusa X.

Droga Kalwaryjska - ponad bazylika - pnie się na wzniesienie, skąd piękny widok.

Muzeum Grévin - Muzeum woskowe ; 87 rue de la Grotte. 18 scen i ponad 100 postaci woskowych. Historia życia Chrystusa i Bernadetty - ponad 90m².

Muzeum witraży i Sztuki Sakralnej - 77, rue de la Grotte (Musée du gemail et d'art sacrée)

Musée du Petit Lourdes; 68 av. Peyramale (nad brzegiem Gave) - na 1000m² makieta miasta z 1858r - z czasów Bernadetty i jej cudowna historia objawień.

Młyn Boly i dom rodzinny świętej - rue Bernadette Soubirous

L'hospice municipal - schronisko miejskie - przechowuje pamiątki po Bernadecie, gdzie przebywała przed wyjazdem do Nevers.

Rue des Petits-Fossées - skromny **dom rodziny Soubirous** w czasie objawień.

Latem można oglądać film "*Panorama życia św. Bernadetty*" - 38, rue de la Grotte lub 14, rue du Fort.

Musée de Lourdes - Muzeum Lourdes, Parking de l'Egalité. Życie Lourdes z czasów Bernadetty. Stały spektakl światło i dźwięk.

Musée de la Nativité - Muzeum Narodzenia Pana Jezusa - 21, Quai Saint-Jean. Odkrycie życia Jezusa, jego Narodzenie, dzieciństwo, w kadrze antycznym. Prezentacja kołyski pirenejskiej.

Jedyną świecka atrakcją w Lourdes jest **zamek**, gdzie dziś mieści się **Muzeum Pirenejskie**.

Zamek hrabstwa Bigorre, zbudowany w końcu XI w., uzupełniony donżonem w XIV w., bardzo przerobiony w XIX w. Położony na stromym skalnym urwisku, strzegący wejścia do doliny i przejścia w okolice Pirenejów Środkowych. Twierdza będąca pod koniec XIV w. krótko w rękach angielskich, stała się potem więzieniem. Dziś mieści się tam nadzwyczaj interesujące **Muzeum Pirenejskie** (9-12 i 14-19 oprócz wtorków), najpiękniejsze muzeum sztuki i tradycji ludowej Pirenejów. Historia Lourdes, etnografia (w tym baskijską), historię naturalną. W swych zbiorach ma okazy fauny pirenejskiej oraz wszelkiego rodzaju narzędzia pasterskie i rolnicze. Na zewnątrz w skalnym ogródku jest kilka pięknych modeli różnych typów domów spotykanych w Pirenejach, a także kościołów w St-Bertrand-de-la-Comminges oraz Luz-de-Saveur. Jest też interesujący dział o historii alpinizmu w Pirenejach.

Kolejka linowa do Béout (700m) - 1.5 km na południe, i dalej **kolejka szynowo-linowa na Pic du Jer** (948m) - piękne widoki.

Jezioro Lourdes (Lac de Lourdes) - 2 km na płn.zach. - w ładnym otoczeniu

Bartres - 4 km na płn. - można zwiedzić *owczarnię lub dom Laques* - Bernadetta tam żyła przed przybyciem do Lourdes w 1858 r.